

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de yazılı ve görsel basında nefret söylemi ve bu söylemin neden olduğu sorunların araştırılması amacıyla Anayasanın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Erol DORA

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Yasam, yürütme ve yargıdan sonra dördüncü kuvvet olarak adlandırılan medya (basın-yayın) en etkin kültürel iletkenlerden biri olarak bilinmektedir. Bundan dolayı, çeşitliliği ve farklılığı öne çıkarmaya gücü olduğu kadar, bu çatışmayı sıradanlaştırma ve yayma konusunda da son derece etkili ve yönlendirici olabilir. Medya sorumsuz veya dikkatsiz davranırsa, ırkçılığı ve kişilerin birbirine karşı nefret duyguları üretmesini tetikleyebilir, besleyebilir ve güçlendirebilir; en kötüsü de bu tür tutumları meşrulaştırıp haklı çıkarabilir.

Türkiye'de medya sık sık taraflı, önyargılı ve ayrımcı bir dil kullanmaktadır. Haberlerde, özellikle de manşetler ve haber başlıklarında kullanılan provokatif, ırkçı ve ayrımcı dil, toplumda düşmanlık ve ayrımcı duyguları tetikleyen, kalıp yargıları güçlendiren birer araca dönüşmektedir. Her ne kadar evrensel ve ulusal gazetecilik ilkeleri, hatta bazı medya kuruluşlarının kendi gruplarının yayınladığı basın etik ilkeleri bulunsada, birçok haber ürünü bu ilkeleri ihlal etmekte; böylesi bir dilin kullanılması ise toplumda huzursuzluk ve savunmasız gruplara yönelik yaygın bir önyargının yerleşmesine yol açmaktadır. Bu kışkırtıcı ve hedef gösterici dil kullanımı zaman zaman düşmanlaştırılan ve marjinalleştirilen grupların üyeleri ya da mekanlarına yönelik saldırılarla sonuçlanabilmektedir.

Geçtiğimiz yıllarda yaşanan bazı nefret suçları incelendiğinde, medyanın etkisi daha anlaşılabilir olacaktır. Hrant Dink cinayetinin azmettiricisi olarak yargılanmakta olan Yasin Hayal verdiği ifadede, "Hrant Dink'i şahsen tanımadığımı ama gazetelerden Türk düşmanı olduğunu okuduğumu" söylemiştir. Hrant Dink Vakfı'nın yürüttüğü Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi çalışması kapsamında 2012 yılı Eylül-Ekim-Kasım-Aralık aylarını içeren medya izleme raporu yayınlanmıştır. Bu dönemde de nefret söylemi içerdiği tespit edilen metinlerin çoğunluğu ulusal basında yer almış ve köşe yazıları nefret söyleminin en sık rastlandığı tür olmuş; bu dönemde en fazla Yahudiler ve Ermeniler hakkında nefret söylemi üretilmiştir. Söz konusu nefret söylemleri Türkiye'de yaşayan Alevi vatandaşlara, Kürt vatandaşlara, kadınlara, LGBT bireylere, yoksullara, engelli bireylere vb. ötekileştirilmiş birçok gruba yönelik olarak üretilmektedir.

Eylül-Aralık 2012 döneminde de Kürt halkına yönelik nefret söylemi devam etmiştir. Yazılı basında yer alan yazıların çoğunda "iyi Kürtler" ve "ötekiler" arasında bir ayrım yapılmıştır. Bu dönemde incelenen yazılarda Barış ve Demokrasi Partisi'nin, üstü kapalı ya da açık bir şekilde terörle doğrudan ilişkili kabul edilmekte, hatta bazı yazılarda "sözde parti" olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, son dönemde üretilen nefret söylemi doğrudan Kürtleri hedef

almamakla birlikte, Kürtleri temsil eden bir partiye yönelik olumsuz önyargıların ve nefret söyleminin eksik olmadığını göstermektedir.

LGBT bireylere yönelik hakaret ve aşağılama içeren ifadelerin yer aldığı haber ve köşe yazılarında eşcinselliğın genellikle “sapıklık”, “sapkınlık”, “irkinlik” ve benzeri ifadelerle tanımlanmıştır. Trans bireylerin konu edildiğı içeriklerin önceki dönemlerdeki gibi söz konusu kişileri suçla ilişkilendirme üzerine kurgulanmış olduğı dikkat çekmektedir.

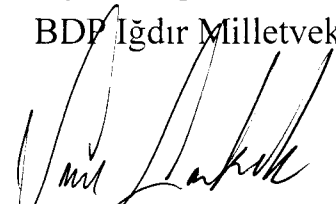
Uluslararası alanda, Avrupa Konseyi antlaşmaları ve Avrupa Konseyi, Birleřmiř Milletler ve Avrupa Birliğı tavsiye kararları aracılığıyla nefret söylemini durdurmak amacıyla birçok uygulama bulunmaktadır; fakat Türkiye’de hala nefret suçlarını ve nefret söylemini önlemeye yönelik bir yasa bulunmamaktadır. Tüm bu yaşananlar dikkate alınarak medyada yer alan ırkçı ve ayrımcı dilin sonlandırılması, neden olabileceğı nefret sularının önlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

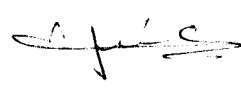
1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

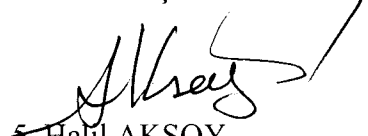
2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

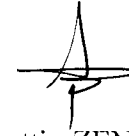
5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

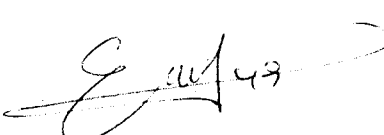
6. Ayla AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

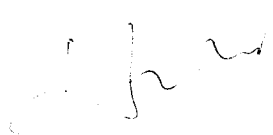
7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

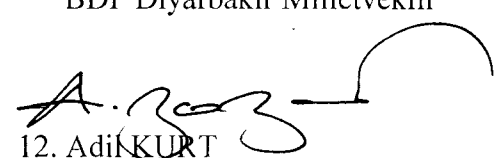
9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

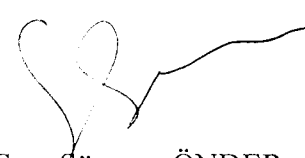
11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

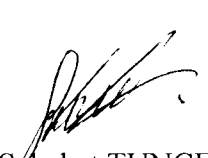
12. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

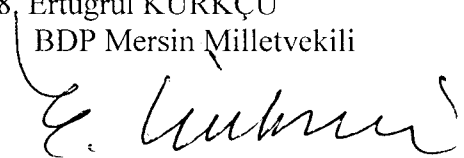
14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

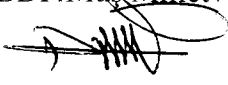

16. Mülkiye BIRTANE
BDP Kars milletvekili

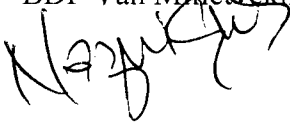

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

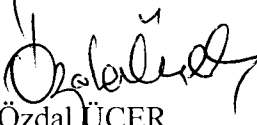
19. Demir ÇELİK
BDP Mus Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili

